

3.5.2 HYSE I NORDSJØEN/SKAGERRAK OG KATTEGAT

Tore Jakobsen

tore.jakobsen@imr.no

□ Status og råd

Ifølge ICES (Det internasjonale råd for havforskning) er bestanden i god forfatning og høstes bærekraftig (figur 3.5.2.1). Gytebestanden er godt over føre-var-nivået, mens fiskedødeligheten ligger godt under. Fiskedødeligheten ligger imidlertid over målet på 0,3 som er spesifisert i forvaltningsplanen vedtatt av Norge og EU. Årsklassene 2001–2007 er beregnet til å være langt under gjennomsnittet, bortsett fra 2005-årsklassen som er over middels tallrik. Den dårlige rekrutteringen gjør at det ikke kan ventes noen vekst i gytebestanden i de nærmeste årene.

ICES anbefaler at den vedtatte forvaltningsplanen følges. Dette innebærer landinger på 44 700 tonn i 2009.

Fiskeri

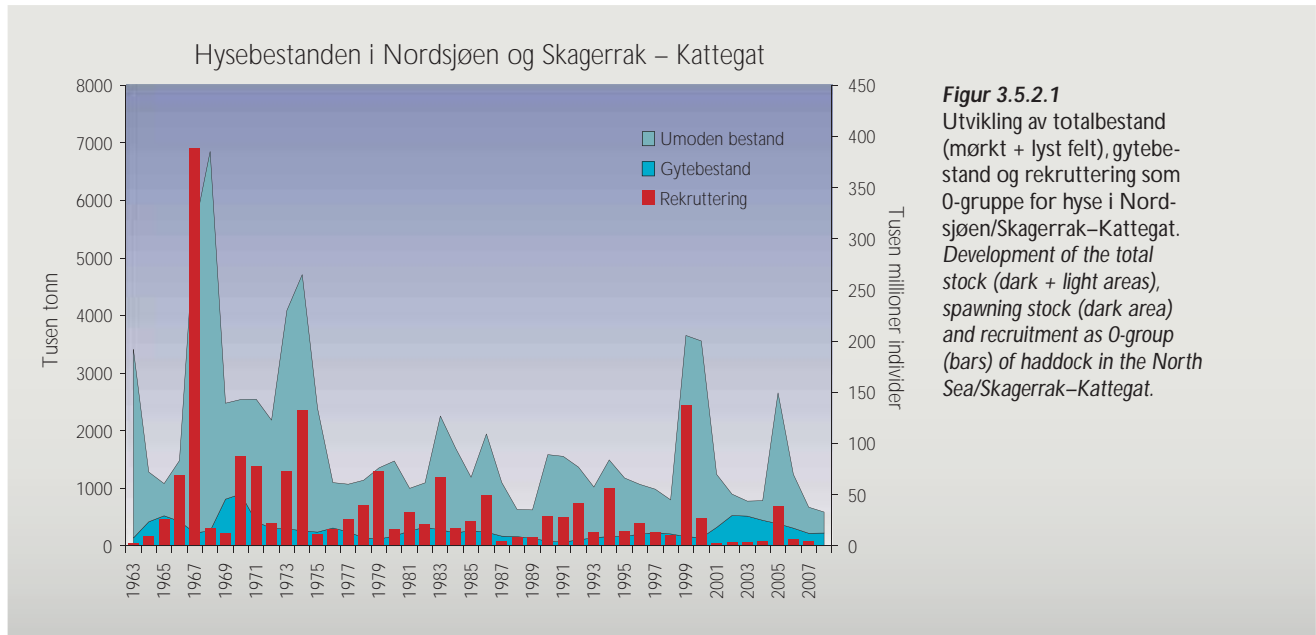
Norge disponerer i henhold til avtalen med EU 23 % av hysekvoten i Nordsjøen og Skagerrak–Kattegat. Av totalkvoten er i de siste årene 6 % avsatt for Skagerrak–Kattegat, basert på tidligere fangster. Norge tildeles normalt bare 4 % av dette.

I 2007 var totalkvoten i Nordsjøen 54 640 tonn, men bare 30 570 tonn ble fisket (figur 3.5.2.1). Norge landet 1 706 tonn. I Skagerrak–Kattegat var totalkvoten 3 360 tonn og 1 614 tonn ble fisket. Av dette tok Norge 152 tonn. For 2008 var totalkvoten i Nordsjøen 46 444 tonn. Norge disponerte 8 082 tonn. Offisielle landinger i 2008 ble på ca. 30 000 tonn, hvorav 1 400 tonn til Norge.

Totalkvotene fastsettes gjennom årlige forhandlinger mellom EU og Norge. For Nordsjøen har partene blitt enige om en

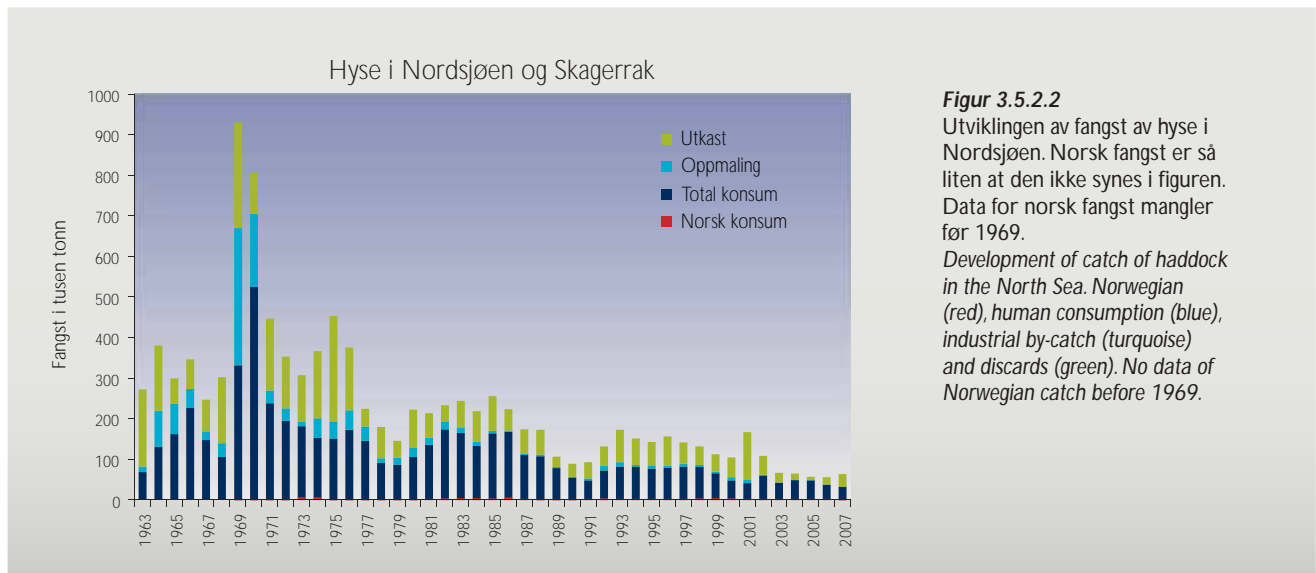
forvaltningsplan som sikter mot en fiskedødelighet med høyt langtidsutbytte. Totalkvotene for 2009 er på 42 110 tonn i Nordsjøen og 2 590 tonn i Skagerrak–Kattegat. Av disse disponerer Norge henholdsvis 8 685 og 109 tonn. Dersom man greier å holde seg til forvaltningsplanen i årene framover, vil fisket være bærekraftig.

Hyse blir fanget sammen med bl.a. torsk og hvitting i alle typer redskaper. Skottland står for over 80 % av landingene. Til tider kan utkast av småfisk være større enn landingene. Andre nasjoner som fisker hyse er bl.a. Norge, Danmark, England, Tyskland og Frankrike. Over halvparten av de norske fangstene blir tatt med trål.

Figur 3.5.2.1

Utvikling av totalbestand (mørkt + lyst felt), gytebestand og rekruttering som 0-gruppe for hyse i Nordsjøen/Skagerrak–Kattegat. Development of the total stock (dark + light areas), spawning stock (dark area) and recruitment as 0-group (bars) of haddock in the North Sea/Skagerrak–Kattegat.

Figur 3.5.2.2

Utviklingen av fangst av hyse i Nordsjøen. Norsk fangst er så liten at den ikke synes i figuren. Data for norsk fangst mangler før 1969.

Development of catch of haddock in the North Sea. Norwegian (red), human consumption (blue), industrial by-catch (turquoise) and discards (green). No data of Norwegian catch before 1969.

Hyse

Melanogrammus aeglefinus

Familie: Torskefamilien (Gadidae)

Andre navn: Kolje

Maks størrelse: 60 cm og 4 kg

Levetid: 15 år

Leveområde:

Nordsjøen/Skagerrak–Kattegat

Gyteområde: Sentrale Nordsjøen

Gytetidspunkt: Mars–mai

Føde: Bunnedyr, sildeegg og fisk

Nøkeltall:

KVOTERÅD FOR 2009: 44 700 tonn

TOTALKVOTE¹/NORSK KVOTE¹ 2009:

44 700 tonn/8 794 tonn

TOTALFANGST¹/NORSK FANGST¹ 2008:

30 000 tonn/1 400 tonn

NORSK FANGSTVERDI 2007:

23 mill. kroner

¹ Nordsjøen + Skagerrak–Kattegat

North Sea Haddock

ICES classifies the stock as having full reproductive capacity and being harvested sustainably. SSB in 2008 is estimated to be above B_{pa} . Fishing mortality in 2007 is estimated to be below F_{pa} , but above the target F_{HCR} (0.3) specified in the EU–Norway management plan. The influence of the strong 1999 year class is diminishing.

The 2005 year class is estimated to be above average.

Although the management plan has not been fully tested, ICES concludes that it can provisionally be accepted as precautionary and used as basis for advice. This implies landings of 44,700 tonnes in 2009.

Fakta om bestanden

Nordsjøhysa gyter i perioden mars–mai i de sentrale delene av Nordsjøen. Oppvekstområder er kystnære områder i Moray Firth, rundt Orknøyene og Shetland og langs eggakanten på ca. 200 m dyp fra Shetland til Skagerrak. Hysa produserer med ujevne mellomrom meget sterke årsklasser.

Hysa spiser hovedsakelig bunnedyr som børstemark, muslinger og slangestjerner, men tobis og sildeegg står også på menyen. I Nordsjøen blir hysa kjønnsmoden når den er to til tre år gammel, og

den er da ca. 28 cm lang. Fem år gammel er den 38–45 cm lang.

De siste 50 årene har utbredelsen av nordsjøhysa endret seg. Tidligere fantes det ganske mye hysa sør i Nordsjøen, men nå lever mesteparten nord for en linje trukket mellom Newcastle og Hanstholm.

Hysa er en typisk bunnfisk. Den finnes på begge sider av Atlanterhavet og er oppdelt i de samme bestandene som torsken, bortsett fra at det ikke er noen hysa i Østersjøen.